

МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ І ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНИ
ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий інститут бізнесу і фінансів
Кафедра економіки підприємств та соціально-трудо­вих відносин

**ДЕМЧИНСЬКА
АНАСТАСІЯ ВІКТОРІВНА**

«Вплив кредитування на фінансові результати діяльності
підприємства»
(на матеріалах ЗАТ «Амікан» м.Київ)

ДИПЛОМНА РОБОТА

Спеціальність 7.050107 «Економіка підприємства»

«ДО ЗАХИСТУ ДОПУСКАЄТЬСЯ»
Завідувач кафедри, д.е.н., професор
_____ І.І. Лотоцький
« ____ » _____ 20__р.

Науковий керівник:
доцент _____ М.В.Місюк

Кам'янець-Подільський
2011

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗАЛУЧЕННЯ БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУ НА ПІДПРИЄМСТВІ	6
1.1. Напрями залучення позикових коштів	6
1.2. Сутність банківського кредиту, переваги і недоліки його залучення	14
1.3. Діагностика кредитоспроможності позичальника як етап залучення банківського кредиту	25
РОЗДІЛ 2 ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАЛУЧЕННЯ БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУ НА ПІДПРИЄМСТВІ	37
2.1. Загальна характеристика підприємства та результатів його діяльності	37
2.2. Оцінка ефективності залучення банківського кредиту на підприємстві	44
2.3. Оцінка кредитоспроможності підприємства	57
РОЗДІЛ 3 ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ЗАЛУЧЕННЯ ПОЗИЧКОВОГО КАПІТАЛУ НА ПІДПРИЄМСТВІ	83
3.1. Вплив зовнішніх загроз в системі залучення банківського кредиту на підприємстві та їх моделювання	83
3.2. Недоліки залучення банківського кредиту на підприємстві	88
ВИСНОВКИ	99
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	102
ДОДАТКИ	106

ВСТУП

Залучення банківського кредиту на підприємстві представляє собою важкий та багатофакторний процес, який направлений перш за все на задоволення поточних потреб підприємства в фінансових ресурсах для здійснення статутної діяльності, підвищення рівня ефективності.

При практичній реалізації залучення банківського кредиту підприємство вступає в фінансові відносини з власниками, банками та іншими кредиторами, виходить на різні ринки матеріальних та трудових ресурсів, а також на фондовий ринок. Головна задача при цьому полягає у збереженні ліквідності і платоспроможності підприємства.

Для будь-якого підприємства достатній рівень ліквідності є однією з важливих характеристик стабільності господарської діяльності. Втрата ліквідності призведе не тільки до додаткових витрат, але й до періодичних зупинок виробництва. Якщо грошові кошти, дебіторська заборгованість та виробничі матеріальні запаси підтримуються на відповідно низьких рівнях, то ймовірність неплатоспроможності чи нестачі коштів для здійснення рентабельної діяльності досить велика. З ростом величини чистого оборотного капіталу ризик ліквідності зменшується. Але взаємозв'язок між ризиком ліквідності та рівнем чистого оборотного капіталу має більш складний вид, так як не всі поточні активи однаково позитивно впливають на рівень ліквідності. У будь-якому випадку можна сформулювати найпростіший варіант залучення банківського кредиту, який зводить до мінімуму ризик втрати ліквідності, однак така робота повинна здійснюватися на кожному підприємстві індивідуально. Не існує універсального рецепту ефективного залучення банківського кредиту – все залежить від фінансового стану підприємства, особливостей надання банківського кредиту та мети його залучення. Все це зумовлює своєчасність і актуальність обраної теми роботи.

Проблемам залучення банківського кредиту на підприємстві присвячені праці багатьох українських вчених, зокрема І. Бланка, Н. Бондаренко,

С. Глущенко, М. Грідчина, Н. Меджибовський, О. Рядно, Г. Тарасюк, Л. Шваб та ін.

Серед зарубіжних вчених проблемами управління кредитними ресурсами на підприємстві займалися А. Бабиц, В. Белоліпецький, Е. Бородина, Дж. Ван Хорн, А. Ковалев, Л. Скамай. Однак підходи до залучення банківського кредиту на підприємстві потребують індивідуальної розробки для кожної фірми.

Метою дипломної роботи – є узагальнення теоретичних і практичних підходів до удосконалення системи залучення банківського кредиту на підприємстві.

Для досягнення мети були поставлені і вирішені наступні *завдання*:

- дослідити сутність позикового капіталу, переваги і недоліки його залучення;
- розкрити сутність і напрями залучення банківського кредиту;
- показати роль оцінки кредитоспроможності позичальника в системі залучення банківського кредиту на підприємстві;
- дати загальну характеристику результатам діяльності підприємства;
- оцінити кредитоспроможність підприємства;
- проаналізувати ефективність використання банківського кредиту;
- показати недоліки залучення банківського кредиту на підприємстві;
- розробити модель залучення банківського кредиту на підприємстві в умовах невизначеності.

Об'єктом дослідження є економічні відносини, які виникають між підприємствами і банківськими установами з приводу залучення кредитів.

Предметом дослідження є процес залучення банківського кредиту на ЗАТ «Амікан».

При написанні роботи були використані методи логічного узагальнення, індукція, дедукція, аналіз, синтез. При проведенні аналізу залучення банківського кредиту були використані статистичні методи порівняння, структури, ряди динаміки, абсолютні і відносні величини, метод коефіцієнтів,

економіко-математичне моделювання. Економіко-математичне моделювання у роботі здійснювалося за допомогою засобів комп'ютерного програмного забезпечення – Microsoft Excel, Statistica 6.0.

Інформаційною базою для написання роботи слугували навчальні посібники, монографії, статті вітчизняних та зарубіжних вчених, закони України, листи, інструкції, положення (стандарти) бухгалтерського обліку.

ВИСНОВКИ

За результатами проведеного аналізу можна зробити наступні висновки:

1. Залучення банківського кредиту на підприємстві можна визначити як комплекс заходів, які спрямовані на своєчасну і обґрунтовано необхідну мобілізацію кредитних ресурсів та ефективне їх використання з метою розширення масштабів діяльності підприємства. Найважливішими напрямками роботи у сфері залучення банківського кредиту на підприємстві є обґрунтування потреби в кредитних ресурсах, оцінка кредитоспроможності підприємства, залучення банківського кредиту на максимально вигідних умовах, ефективне використання кредиту та забезпечення своєчасності і повноти його повернення.

2. Необхідність використання кредиту зумовлена тим, що самофінансуванню та фінансуванню через механізми ринку капіталу властиві певні недоліки. Першому методу властива обмеженість фінансових ресурсів, які вкладаються у підприємство, другому – складність у реалізації та у виході на ринок капіталу й недоступність для багатьох представників малого і середнього бізнесу. У цьому аспекті банківське кредитування виглядає вельми привабливим. Отримання банківського кредиту, у принципі, не пов'язано з розмірами виробництва позичальника, стабільністю акумуляції прибутку, ступенем авторитету його акцій на ринку капіталу і т.д. Сума капіталу, що залучається, теоретично може бути найрізноманітнішою, оформлення і отримання кредиту може бути зроблене у відносно короткі строки. Головна проблема полягає у тому, як переконати банк надати кредит на прийнятних умовах. Однак банківське кредитування є найдорожчим.

3. Під кредитоспроможністю позичальника розуміють спроможність юридичної чи фізичної особи повністю і в зазначені терміни виконати всі умови кредитної угоди. У світовій банківській практиці кредитоспроможність клієнта завжди була і лишається одним з основних критеріїв під час визначення доцільності встановлення кредитних стосунків. Кредитоспроможність

тлумачиться не лише як можливість повернути основну суму боргу і відсотки за ним, а і як бажання клієнта виконати свої зобов'язання. Тому спроможність до повернення кредиту пов'язується з моральними якостями клієнта, його репутацією, майстерністю і сферою діяльності, ступенем вкладання капіталу в нерухоме майно, можливістю генерувати грошові потоки у процесі виробництва та обігу.

4. Головною складовою діагностики кредитоспроможності підприємства є аналіз його фінансового стану. Метою оцінки фінансового стану підприємства є пошук резервів підвищення рентабельності виробництва і зміцнення комерційного розрахунку як основи стабільної роботи підприємства і виконання ним зобов'язань перед бюджетом, банком та іншими установами.

5. Специфіка діяльності підприємства не дозволяє йому отримувати високий відсоток прибутку відносно загального об'єму валової виручки за послуги. Це обумовлено високими щорічними витратами на оплату імпортних витратних матеріалів. Внаслідок цього показники рентабельності діяльності і рентабельності продукції мають низькі значення.

6. Оптимізація структури капіталу за критерієм максимізації рівня фінансової рентабельності надає змогу зробити висновок, що для даного підприємства диференціал фінансового лівериджу буде мати позитивне значення, якщо при вартості кредиту 28%, частка кредиту у позиковому капіталі не буде більше 40%. За цієї умови середньозважена ціна позикового капіталу складе 12%, що нижче рентабельності сукупного капіталу (12,7%).

Найкращим варіантом співвідношення між власним і позиковим капіталом ЗАТ «Амікан» є варіант, коли частка власного капіталу складає 60%, позикового – 40%. При чому, позиковий капітал на 60% сформовано довгостроковими зобов'язаннями і на 40% – короткостроковими кредитами. При цьому варіанті підприємство має достатній рівень фінансової стійкості, найбільше значення показника плеча фінансового важеля та рентабельності власного капіталу.

7. На основі проведеного аналізу ризику залучення кредитних ресурсів

було з'ясовано, що найменш ризикованим для підприємства є формування кредитного портфелю у співвідношенні 40:60, з домінуванням довгострокових кредитних ресурсів, причому процентні ставки для обох видів кредиту є фіксованими. Із зміною фіксованої ставки на плаваючу рівень ризику різко підвищується. За умови іншого співвідношення коротко- і довгострокових кредитів навіть з фіксованими ставками внаслідок нижчого рівня прибутковості кредитного капіталу рівень ризику збільшується.

Загалом, здійснення заходів, спрямованих на виявлення і оцінку попереднього рівня ризику дозволяє вчасно виявити його канали і локалізувати їх, тим самим звівши до мінімуму ризик втрати ліквідності і прибутковості підприємства.

8. Підприємство можна назвати ліквідним і платоспроможним. Завдяки наявності ліквідних коштів підприємство здатне покрити короткострокові зобов'язання. Більшість коштів підприємства мобілізовані в виробничі запаси і затрати, які є важкореалізуючими активами і не можуть забезпечити високу платоспроможність підприємства.

Підсумовуючи вищесказане, можна зробити висновок, що рівень кредитоспроможності підприємства високий, тобто підприємство спроможне розраховуватись з своїми поточними зобов'язаннями, залучати додаткові кредитні ресурси та користуватись вигідними комерційними можливостями.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бабич А.М. Финансы: Учебник / А.М. Бабич, Л.Н. Павлова. – М.: ИД ФБК-ПРЕСС, 2000. – 760 с.
2. Баланс: Положення (стандарт) бухгалтерського обліку №2//www.vobu.com.ua
3. Белолипецкий В.Г. Финансы фирмы: Курс лекций/ Под ред. И.П. Мерзлякова. – М.: Инфра-М, 2007. – 298 с.
4. Бланк И.А. Финансовый менеджмент: учебный курс. – К.: Ника-Центр, 2002.
5. Бондаренко Н.І., Бойчук Г.І. Фінанси підприємств. – Х.: ХНАУ ім. В.В. Докучаєва, 2004. – 62 с.
6. Бородина Е.И. Финансы предприятий / Е.И. Бородина, Ю.С. Голикова, Н.В. Колчина. – М.: Банки и биржи, 2002. – 208
7. Ван Хорн Дж. Основы управления финансами / Дж. Ван Хорн / Под ред. И.И. Елисеевой. – М.: Финансы и статистика, 2002. – 791 с.
8. Витрати: Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 16.//www.vobu.com.ua
9. Гаєвська Л.М., Паєнтко Т.В., Фурманюк О.Л. Економіка підприємства: Навч. посібник. – Ірпінь: Національна академія ДПС України, 2006. – 120 с.
10. Глущенко С.В. Напрями розвитку мікрокредитування малого бізнесу в Україні// Економіка і прогнозування. – 2005. – №4. – С. 81 – 94.
11. Грідчина М.В. Управління фінансами акціонерних товариств: Навч. посіб. – К.: А.С.К., 2005. – 430 с.
12. Гриньова В.М., Коюда В.О. Фінанси підприємств: Навч. посіб. – 3-тє вид., стер. – К.: Знання-Прес, 2006. – 423 с.
13. Довбня С.Б., Ковзель К.А. Модель комплексної оптимізації фінансування підприємства //Фінанси України. – 2006. – № 5. – С. 134–141.

14. Дохід: Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 15 // www.vobu.com.ua
15. Загальні вимоги до фінансової звітності: Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 1 // www.vobu.com.ua
16. Запаси: Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 9 // www.vobu.com.ua
17. Звіт про фінансові результати: Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 3 // www.vobu.com.ua
18. Звіт про рух грошових коштів : Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 4 // www.vobu.com.ua
19. Звіт про власний капітал : Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 5 // www.vobu.com.ua
20. Економічна діагностика: Практикум/ Т.Д. Костенко, А.А. Герасимов, В.С. Рижиков, О.К. Добикіна, С.В. Касьянюк. – К. : Центр навчальної літератури, 2007. – 186 с.
21. Ковалев А.М., Лапуста М.Г., Скамай Л.Г. Финансы фирмы. – М.: ИНФРА-М, 2003. – 496 с.
22. Количественные метода финансового анализа / Под ред. С.Дж. Брауна и М.П. Крицмена. – М. : ИНФРА-М, 2002. – 336 с.
23. Лахтіонова Л.А. Фінансовий аналіз сільськогосподарських підприємств: Навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2005. – 365 с.
24. Меджибовський Н.С. Дати кредит – і не збанкрутувати// Вісник Національного банку України. – 1996. – С. 35 – 38.
25. Методичні рекомендації щодо організації та функціонування систем ризик-менеджменту в банках України: Постанова Правління Національного банку України від 02.08.2004 р. № 361.
26. Місюк М.В. Формування регіонального ринку м'ясної продукції : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.07.02 / М.В. Місюк ; Держ. агрокол. ун-т. – Житомир, 2004. – 19 с.

27. Місюк М.В. Поліпшувати структуру підприємницької діяльності у виробництві м'яса / М.В. Місюк // Економіка АПК. – 2001. – № 8. С. 117-120.
28. Місюк М.В. Регіональний вибір напрямів відродження свинарства / М.В. Місюк // Економіка АПК. – 2005. – № 10. – С. 39-41
29. Місюк М.В. Про державне регулювання розвитку галузі скотарства / МВ Місюк // Економіка АПК/ – 2009. – № 4. – С. 112-116.
30. Місюк М.В. Перспективи розвитку ринка молока и молокопродуктов подольского региона / МВ Місюк // Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва. – 2010. – № 2, Т. 2. – С. 162-167.
31. Моделирование финансовых потоков предприятия в условиях неопределенности: монография / Т.С. Клебанова, Л.С. Гурьянова, Н. Богониколос и др. – Х.: ИД «ИНЖЭК», 2006. – 312 с.
32. Москаленко В.П., Пластун О.Л. Комплексна оцінка фінансового стану підприємства як основа для діагностики його банкрутства// Актуальні проблеми економіки. – 2006. – №6. – С. 180 – 191.
33. Паентко Т.В. Налоговое регулирование в контексте формирования финансового потенциала предприятия // Бизнес информ. – 2006. – №9. – С.96-98.
34. Рядно О., Шерстенников Ю. Моделювання управління фінансами підприємств // Економіка України. – 2007. – №12. – С. 12 – 16.
35. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства: Навч. посіб. – К.: Знання, 2004. – 654 с.
36. Сокириська І.Г. Діагностика фінансового забезпечення діяльності підприємства // Фінанси України – 2003. – №1. – С. 88 – 95.
37. Суліма Н.М., МВ Місюк М.В. Методологія визначення та аналізу ефективності діяльності суб'єктів молокопродуктового підкомплексу / Н. М. Суліма, М. В. Місюк // Вісник Сумського національного аграрного університету. – 2011. – 1. – С. 23-26.
38. Тарасюк Г.М., Шваб Л.І. Планування діяльності підприємств. – К.: Каравела, 2005. – 312 с.

39. Терещенко О. Дискримінантна модель інтегральної оцінки фінансового стану підприємства // Економіка України. – 2003. – №8. – С. 38.
40. Улановский А. Потребительский кредит: что нужно знать перед тем, как идти в банк// Финансы для всех. – 2005. – №12. – С. 10–11.
41. Фінанси підприємств: Навч. посібник: Курс лекцій / За ред. Г.К. Кірейцева. – К.: ЦУЛ, 2002. – 268 с.
42. Фінанси підприємств: Підручник/ За ред. А.М. Поддєрьогіна. – К.: КНЕУ, 2006.
43. Фінанси у запитаннях і відповідях/ За заг. ред. О.Д. Данілова. – К.: «ВД «Комп'ютерпрес», 2008. – 512 с.
44. Фінансова діяльність підприємств: Підручник/ М.О. Бандурка, М.Я. Коробов, П.І. Орлов, П.Я. Петрова. – 2-е вид., перероб. і доп. – К.: Либідь, 2002. – 384 с.
45. Фінансовий менеджмент: Навч. посібник/ За ред.. Г.К. Кірейцева. – К.: ЦУЛ, 2002. – 496 с.
46. Фінанси підприємств: тести, задачі, методичні рекомендації. Навч. посібник./ За ред. В.З. Потій. – К.: КНЕУ, 2005. – 244 с.